

# Tajné americké zařízení studené války v Grónsku: Operace Iceworm

[historyisnowmagazine.com/blog/2020/3/8/a-secret-us-cold-war-facility-in-greenland-operation-iceworm](https://historyisnowmagazine.com/blog/2020/3/8/a-secret-us-cold-war-facility-in-greenland-operation-iceworm)

10. března 2020

*Během studené války Američané i Sověti zřídili tajná zařízení po celém světě, aby jim poskytli výhodu nad druhou stranou. Jednou z nejambicióznějších byla operace Iceworm (nebo projekt Iceworm), americký pokus o vybudování velké základny v zamrzlém Grónsku s mnoha jadernými střelami, které by mohly zasáhnout SSSR. KRT Quirion vysvětluje.*



Jaderná elektrárna PM-2A. Od roku 1960 do roku 1963 zajišťoval elektřinu tento přenosný jaderný reaktor, známý jako PM-2A.

V roce 1959 začali armádní inspektoři připravovat novou americkou vojenskou stanici, která měla být postavena na ledové čepici Grónska. Začalo by se tomu říkat Camp Century. Oficiální prohlášení tvrdilo, že půjde o experiment ve výstavbě vojenských objektů na ledové čepici. Armáda by testovala různé konstrukční

techniky v arktických podmínkách, zkoumala praktické problémy s polomobilním jaderným reaktorem a podporovala vědecké experimenty.

Veřejně Camp Century prohlašoval, že ukazuje, jak mohou obyčejní Američané žít a pracovat na odlehlém místě, a je to skutečný první krok při určování, zda by mohla být někdy udržena životaschopná měsíční kolonie. Tunelování začalo v roce 1959 a trvalo tři roky. Nakonec by se v podzemním zařízení nacházely ubikace, laboratoře, kanceláře, holičství, prádelna, knihovna a teplé sprchy pro 225 vojáků. Celá základna byla poháněna jaderným reaktorem, který byl dodán, aby poskytoval elektřinu.[1]

Navzdory veřejnému tvrzení, že Camp Century nebylo nic jiného než „arktické výzkumné centrum s jaderným pohonem“, pravda připomínala spíše film Jamese Bonda.[2]V roce 1997 zveřejnil Dánský institut pro mezinárodní záležitosti zprávu s názvem *Grønland under den kolde krig* ( *Grónsko během studené války*), ve kterém byl diskutován obsah nově odtajněného dokumentu USA.[3] Tato zpráva nastínila existenci přísně tajného plánu americké armády na vybudování masivního zařízení na jaderné střely pod ledovou čepicí Grónska. Na počátku 60. let neměla dánská vláda tušení, že tato strategická základna byla budována pod jejich vlastní suverénní půdou. Plány na tuto základnu byly Dány utajeny, protože v té době dánská vláda podporovala populární hnutí „ne jaderným zbráním v Dánsku“[4]. Ale pro ty, kteří to vědí, byl Camp Century domovem „Operace Iceworm“.

## **Plány jaderného zařízení**

V prvních letech studené války se NATO při odstrašení od agrese Varšavské smlouvy téměř výhradně spoléhalo na americký strategický jaderný arzenál. V polovině 50. let se USA snažily splnit stále se stupňující požadavky globální války proti Sovětskému svazu. Spojenci NATO požadovali, aby USA rozmístily jaderné síly v dostatečném počtu a dosahu, aby věrohodně odradily sovětský

útok. Ve zprávě z roku 1960 nazvané *Strategická hodnota grónského ledovce* popsal středisko inženýrských studií US Army plán rozmístit 600 balistických raket středního doletu (MRBM) na 52 000 čtverečních mil zmrzlého ledového příkrovu Grónska.[5]

Nové dvoustupňové střely „Iceman“, které si plánovači armády představovali pro „operaci Iceworm“, měly dosah 3300 námořních mil. Ze své strategické polohy za polárním kruhem by Camp Century a jeho družina mohly pokrýt 80 % všech relevantních sovětských cílů.[6]Kromě toho by základna kvůli svému designu a drsnému klimatu byla téměř neviditelná a prostupná pouze pozemními silami, resp. nejmasivnější z termonukleárních útoků. Konečně, jako ochrana, rakety by se každých pár hodin přesunuly po podzemní železnici mezi 2 100 různých odpalovacích míst a byly řízeny šedesáti středisky řízení odpalů (LCC) zabudovanými v tvrzených bunkrech.[7]

Umístění raket „Iceman“ a 11 000členného obranného a podpůrného týmu potřebného k jejich údržbě by vyžadovalo masivní rozšíření obyvatelných zařízení Camp Century. Armáda vypočítala cenu operace „Iceworm“ na přibližně 2,37 miliardy dolarů. Výstavba strategických zařízení začala hned po zahájení ražby tunelů v roce 1959.

## **Výzvy**

Navzdory počátečním úspěchům se ukázalo, že skoba celého zařízení, podzemní železnice, která by přepravovala rakety „Iceman“, byla neproveditelná. Po zahájení stavby bylo zjištěno, že stěny tunelu, tvořené pouze ledem a sněhem, byly v neustálém pohybu v důsledku přirozeného posunu ledové čepice. Tento neustálý pohyb způsobil, že se tunely a příkopy zužovaly, jak se jejich stěny deformovaly, vyboulily a usadily. V některých případech se tunely zcela zhroutily. Tyto komplikace vytvořily nebezpečí pro jaderný arzenál Camp Century a znemožnily přepravu raketovým vlakem.[8]Dokonce i jaderný reaktor, který poskytoval elektřinu

Campu, byl v neustálém nebezpečí kvůli posunu ledu. V létě 1962 strop reaktorové místnosti klesl o pět stop a musel být zvednut, aby se zabránilo smrtelnému kontaktu s reaktorem.

Kvůli těmto komplikacím a prudkému soupeření mezi službami o kontrolu nad strategickými jadernými aktivy byla operace „Icworm“ v roce 1963 opuštěna a nikdy neobdržela žádnou jadernou municí. Camp Century zůstal v provozu ještě několik let jako letní výzkumné zařízení, dokud nebylo v roce 1967 vyřazeno z provozu. Když odešlo finále armády, byla provedena minimální dekonstrukce a odstranění. Spolu se zařízeními a dopravní infrastrukturou zůstalo pod ledem 200 000 litrů motorové nafty a další chemický, biologický a radiologický odpad. [10]Armáda opustila Camp Century v naději, že zbývající vzpomínka na „Operaci Icworm“ bude „uchována na věčnost“ pod věčným sněžením v grónské ledové čepici.[11]

*Níže nám dejte vědět, co si myslíte o operaci Icworm.*

**Nyní si můžete přečíst nedávno publikovanou sérii KRT Quiriona o telegrafii v americké občanské válce [zde](#) .**

[1]Petersen, Nikolaj, „Iceman, který nikdy nepřišel“, Scandinavian Journal of History 33, č. 1 (2008): 75–98, <https://doi.org/10.1080/03468750701449554> , 78.

[2]Tamtéž, 75.

[3]Niiler, Eric, „Když Pentagon vykopal tajné ledové tunely studené války, aby skryl atomovky“, History.com, A&E Television Networks, 27. března 2019, <https://www.history.com/news/project-icworm-studená-válka-jaderné-zbraně-grónsko> .

[4]Nielsen, Kristian Hvidtfelt a Henry Nielsen, Aarhuská univerzita, Centrum vědeckých studií a Aarhuská univerzita, „Jak USA vybudovaly tajemný vojenský tábor pod grónským ledovým štítem“, SNORDIC-FRONT, 19. prosince 2017 .

<://sciencenordic.com/denmark-forskerzonen-history/how-the-us-built-a-mysterious-military-camp-under-the-greenland-ice-sheet/1451993> .

[5]Petersen, „Iceman, který nikdy nepřišel“, 79.

[6]Tamtéž.

[7]Weiss, Erick D., “Studená válka pod ledem: nabídka armády na dlouhodobou jadernou roli, 1959-1963,” *Journal of Cold War Studies* , sv. 3, č. 3, (podzim, 2001): 31-58, doi:10.1162/152039701750419501, 41.

[8] Niiler, „Když Pentagon vykopal tajné ledové tunely za studené války, aby ukryl atomovky“.

[9]Colgan, William, Horst Machguth, Mike Macferrin, Jeff D. Colgan, Dirk Can As a Joseph A. Macgregor, „Opuštěná ledová základna v Camp Century, Grónsko, v teplém klimatu“, *Geophysical Research Letters*

43, č. 15 (duben 2016): 8091-96,  
<https://doi.org/10.1002/2016g1069688> , 8091.

[10]Tamtéž, 8092.

[11]Tamtéž, 8091.

Vyslán 10. března 2020

Kategorie 20. století, příspěvek na blogu

Tagy Tajné jaderné bunkry, Historie Grónska, Studená válka Grónska, USA v Grónsku, Operace Icestorm, Tajné americké jaderné základny, Projekt Icestorm

0 lajků

Podíl